

Lokale Financiën 2019-2024 Brussel

Terugblik op een bestuursperiode
zoals geen andere...
en vooruitblik

2019-2024: 6 jaar van opeenvolgende crisissen

Covidcrisis /
lockdown

Relance

Oekraïne crisis,
inflatieschok en
energiecrisis

Geleidelijk terug
naar 'normaal'

2019

2020

2021

2022-2023

2024

Verslechtering van de openbare financiën
Gevolgen van de Covidcrisis

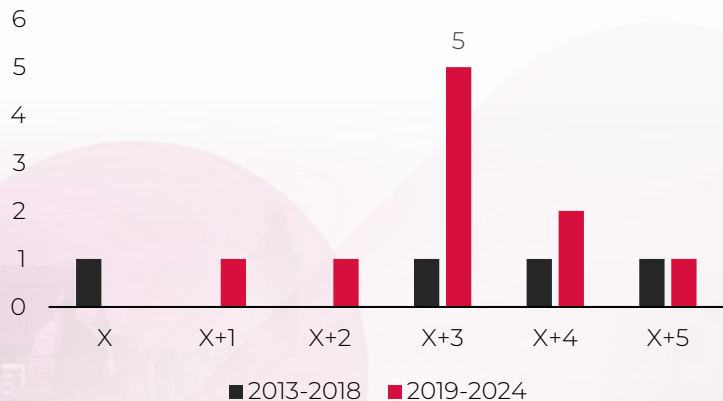
Zwaar verstoorde
macro-economische **context**

- Inflatieschok
- Gestegen energieprijzen
- Prijs van bouwmaterialen
- Rente

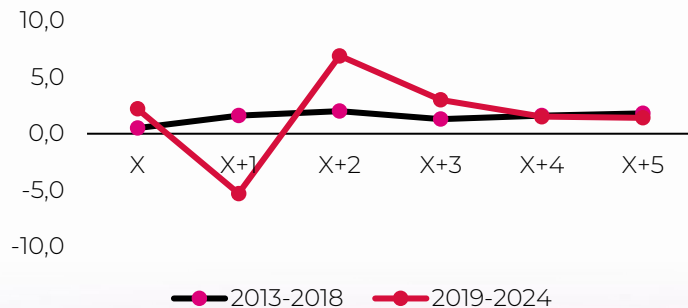

Macro-economische context **totaal anders** dan tijdens de voorgaande legislatuur

10 x spilindex overschreden t.o.v. 4 x

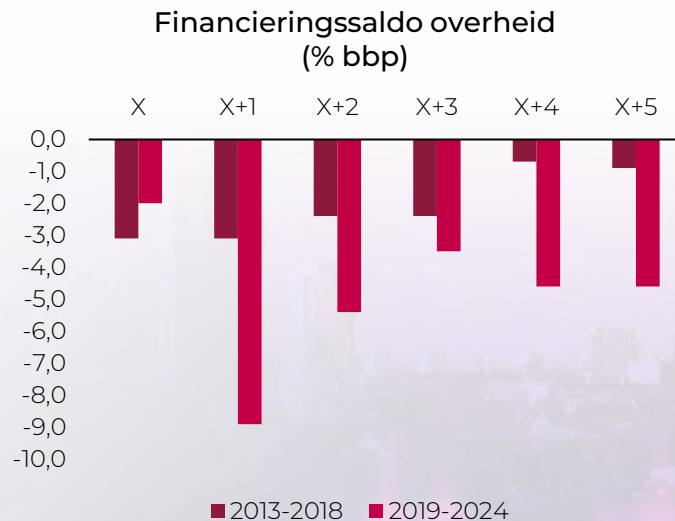
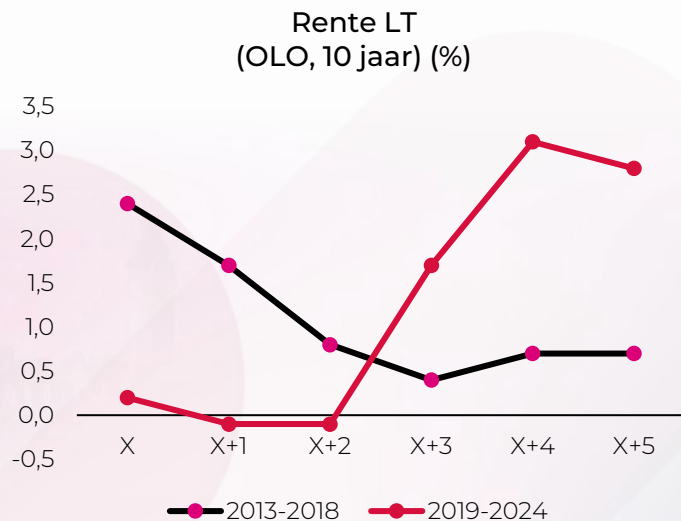
Economische groei

Inflatie

Macro-economische context **totaal anders** dan tijdens de voorgaande legislatuur

Databronnen

Financiële analyse
2019-2024

Rekeningen 2019-2022 en Budget 2023-2024

Perceptie van
gemeentelijke
bestuurders

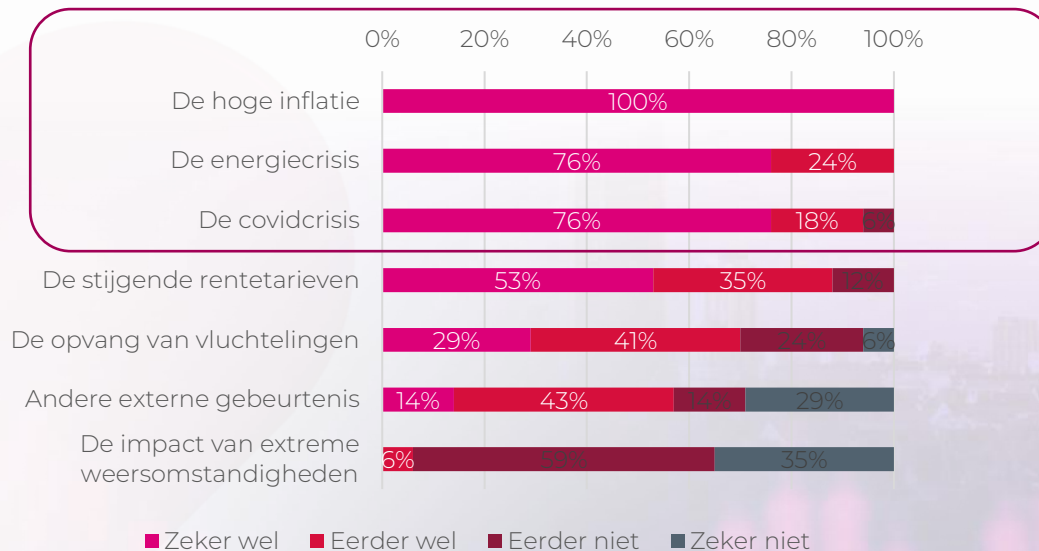

Belfius Enquête bij schepenen van financiën en
gemeentelijke ontvangers in mei 2024

Belfius-enquête

In welke mate hebben onderstaande externe gebeurtenissen tijdens deze legislatuur een belangrijke impact gehad op uw gemeentelijke financiën?

Belfius-enquête

Welke structurele veranderingen hebben deze externe gebeurtenissen teweeg gebracht?

Evolutie van de gewone uitgaven (2019-2024)

Gewone uitgaven:

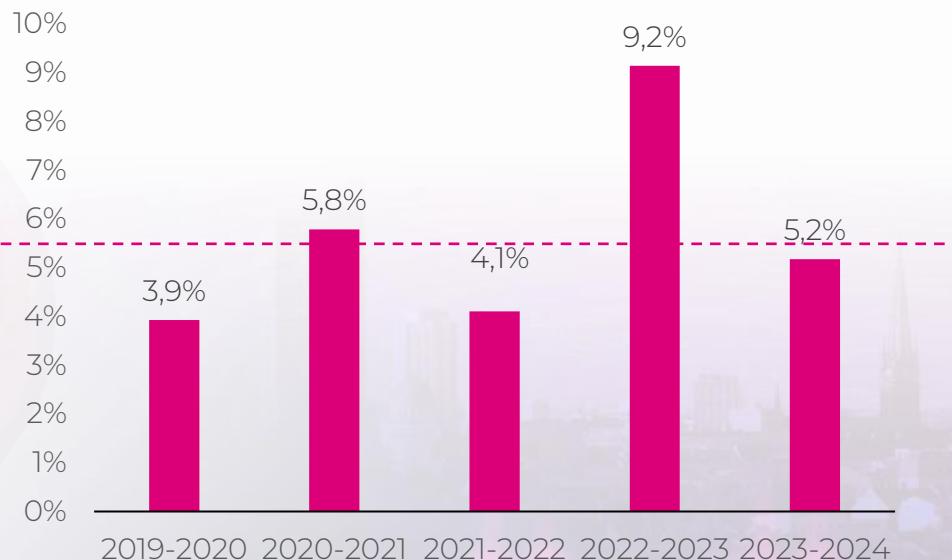
Sterke gemiddelde toename maar met belangrijke fluctuaties.

Budget 2024

- 3,2 miljard euro
- 2 550 euro/inw

+5,6%
Gemiddeld per jaar

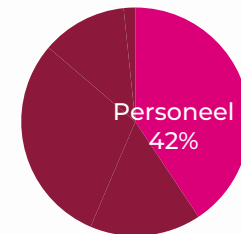
Groei Gewone uitgaven

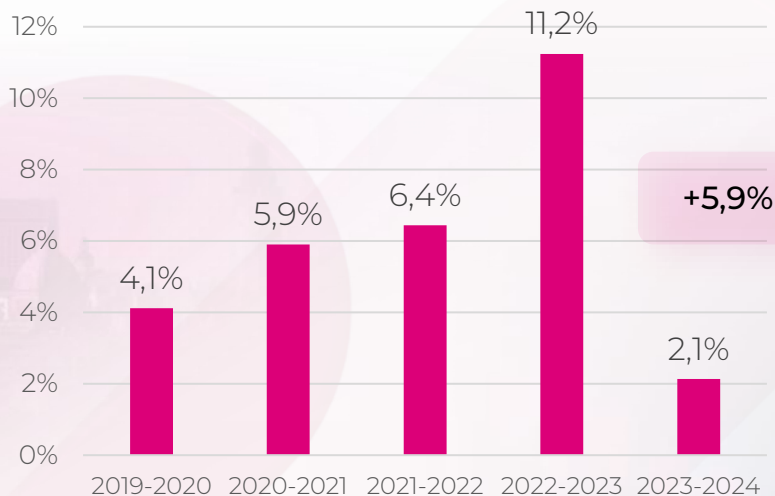
Covidcrisis

Energiecrisis &
Inflatie

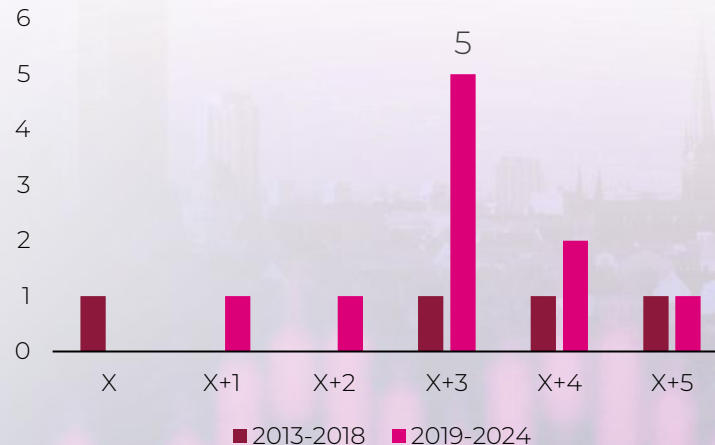
Stevige groei in de **personeelsuitgaven** door: verhoogde inflatie, toegenomen pensioenskosten, sociale akkoorden

Groei personeelskosten

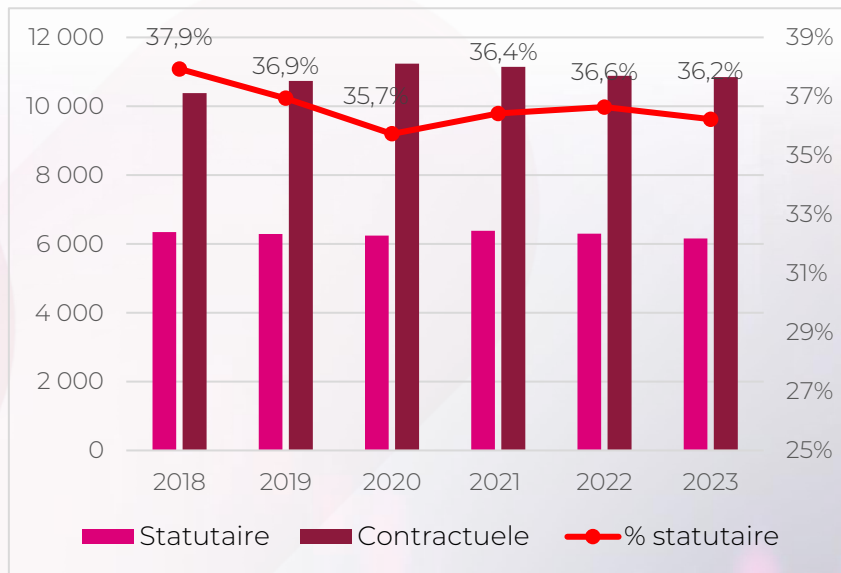
10 overschrijdingen van loonindex (slecht 4 in vorige legislatuur)

Personeelskosten: toename door verhoogde kosten en niet door extra mensen

Zeer lichte toename in het aantal VTE (+0,3% per jaar).

Shift van statutairen naar contractuelen zet zich voort.

Stijging van de toekomstige pensioenuitgaven is zeer verontrustend

+ publieke ziekenhuizen!

- 23 mlj euro in 2024
- 40 mlj euro in 2028

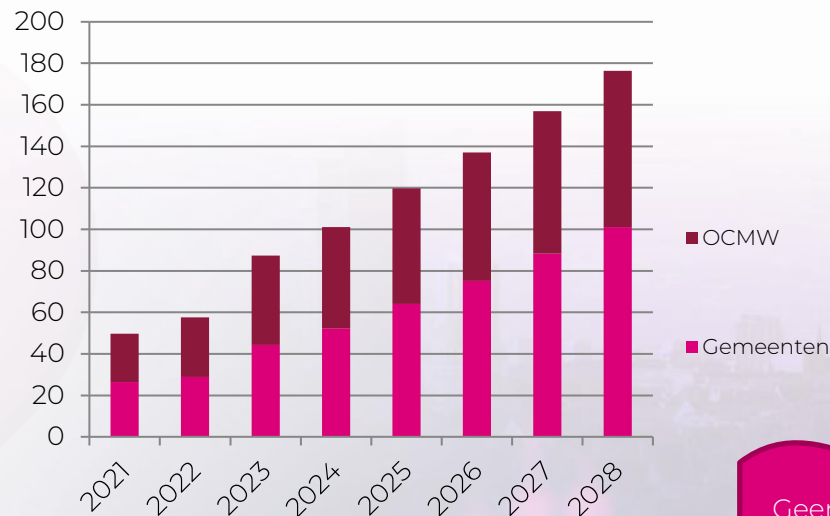
	Basisbijdrage	Respo. bijdrage
2021	41,5%	50,0%
2022	43,0%	52,9%
2023	44,0%	70,5%
2024	45,0%	73,6%
2025	45,0%	77,4%
2026	45,0%	80,6%
2027	45,0%	83,1%
2028	45,0%	85,0%

Bron: VVSG op basis van ramingen van Federale Pensioendienst

Belfius-enquête bij de lokale besturen: pensioenproblematiek is dan ook belangrijkste financiële uitdaging

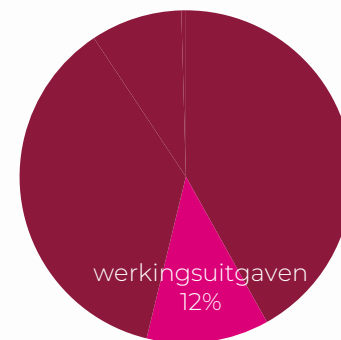
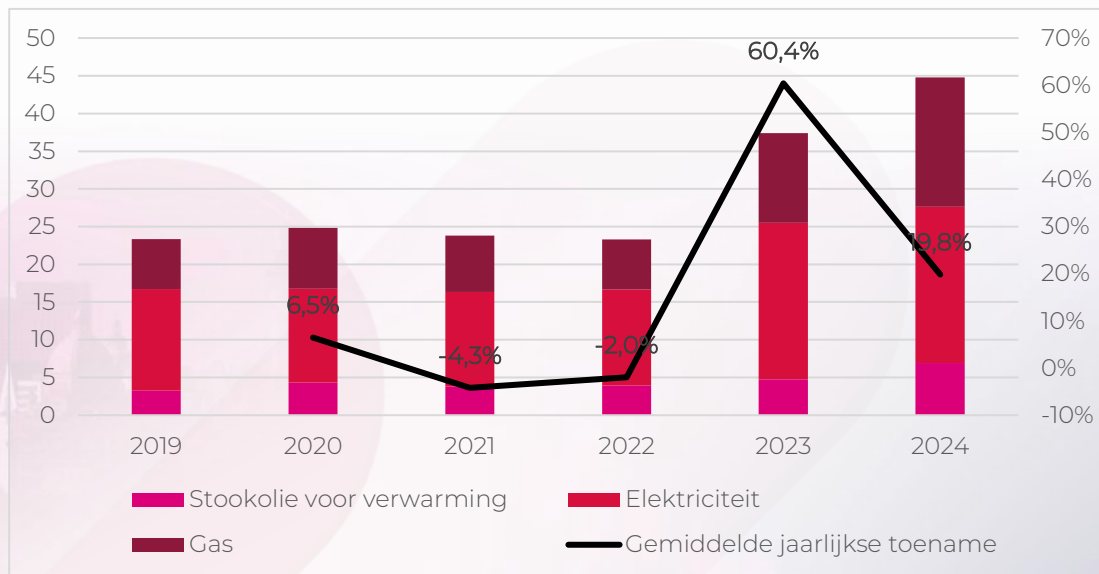
Tegen 2028 zal de respobijdrage stijgen van 100 naar 175 miljoen euro

= uitdaging voor volgende bestuursperiode

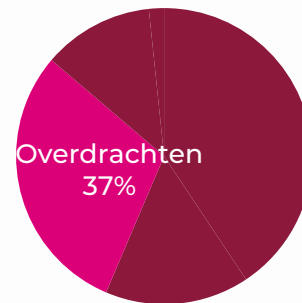
Geen regionale hulp!

Energie-uitgaven verdubbelen tijdens de energiecrisis

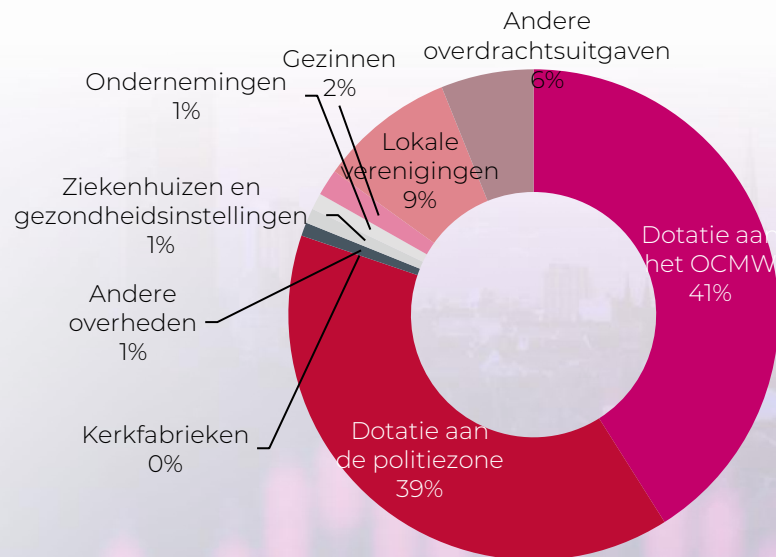

Enquête: 76% van de ondervraagde gemeentebesturen vinden dat de energiecrisis een zeer belangrijke invloed uitoefent op de gemeentefinanciën (24% spreekt van een gematigde impact)

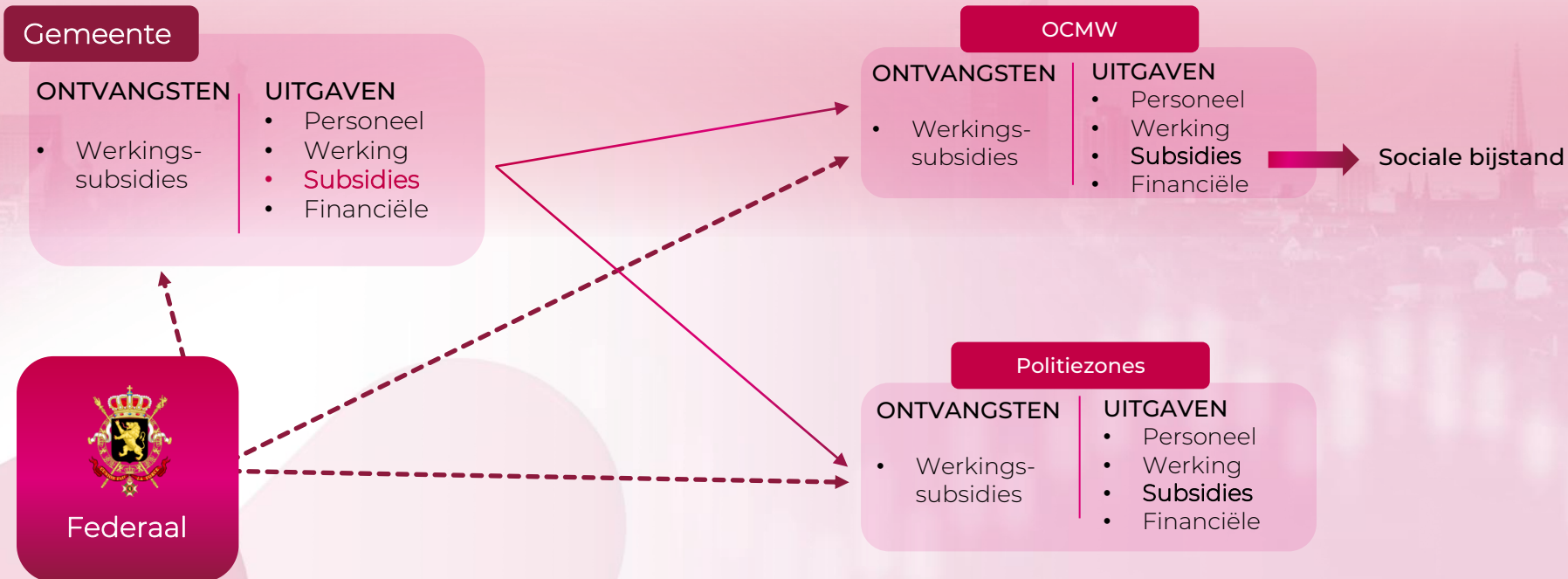
Ook een forse stijging van de overdrachtsuitgaven

	In mln euro	In euro/inwoner	Groei tov 2023	Gemiddelde jaarlijkse groeivoet (2019-2024)
OCMW	510	411,0	7,3%	8,4%
Politie	460	370,8	8,4%	5,0%
Andere	197	158,5	1,4%	2,8%
Totaal	1167	940,4	6,7%	6,0%

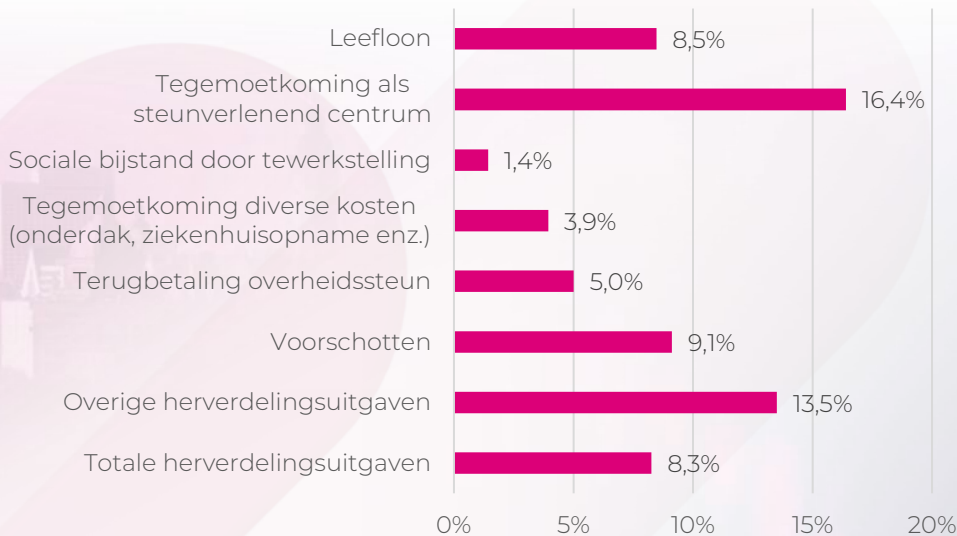

Gemeenten **verplicht** om de zones **financieel in evenwicht** te houden om **onderfinanciering te compenseren**

De verschillende crisissen (covid, energie, Oekraïense vluchtelingen...) verhogen de sociale bijstand toegekend door het OCMW

Toegekende sociale bijstand door OCMW
(gemiddelde jaarlijkse groeivoet 2019-2024)

Het **leefloon** slurpt twee derde van deze sociale bestand op en stijgt gemiddeld met 8,5% per jaar.

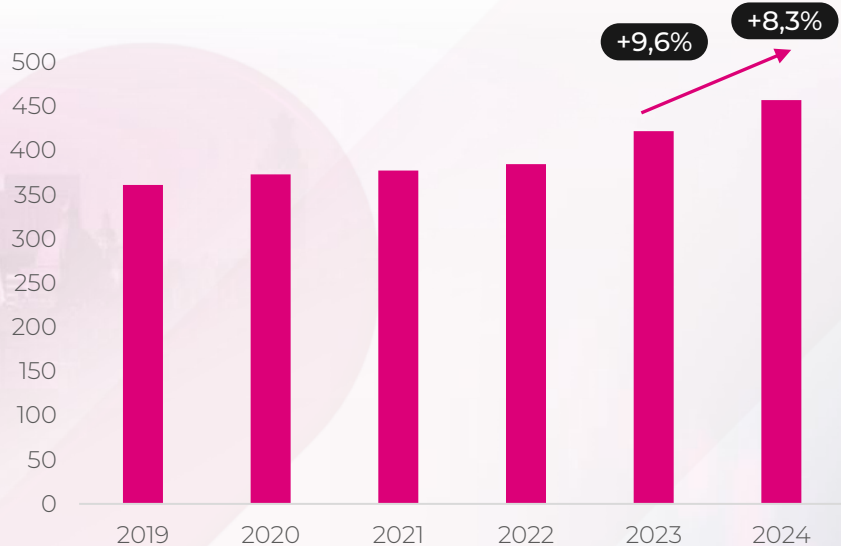
De grootste toename is te vinden bij **'tegemoetkoming als steunverlenend centrum'** als gevolg van de instroom van Oekraïense vluchtelingen.

Enquête: De sociale noden zijn een uitdaging voor de volgende legislatuur

De uitgaven voor veiligheid blijven stijgen

Dotatie aan de politiezone
(in miljoen euro)

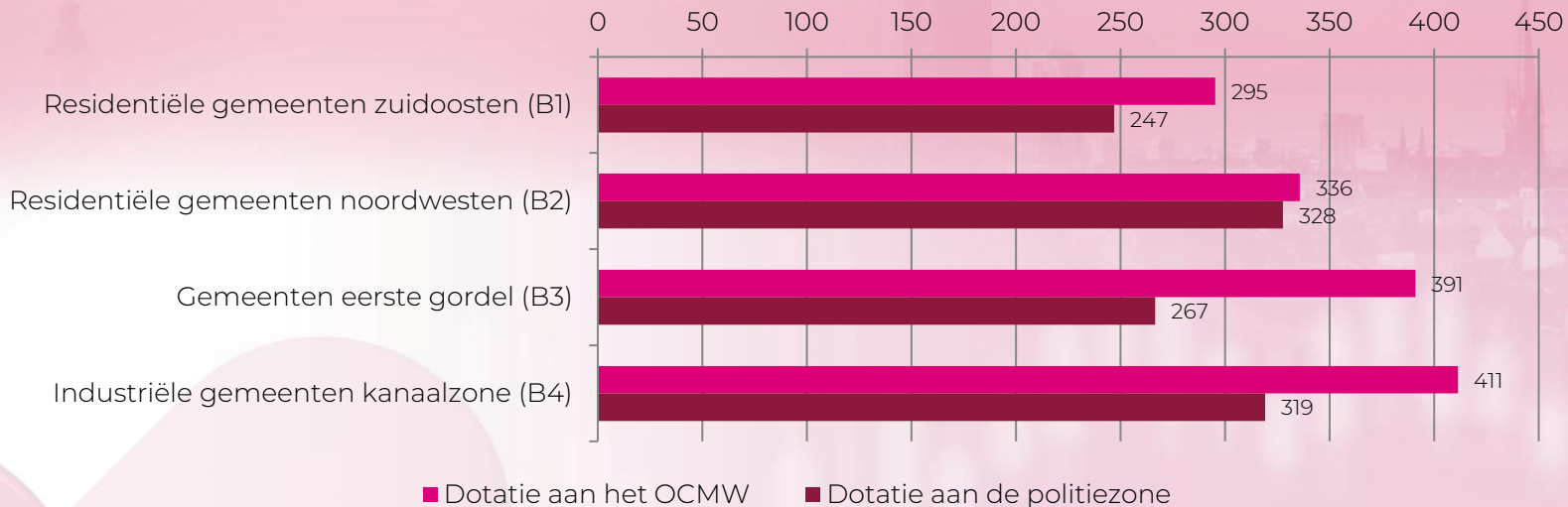
De inflatie en energieschok laat zich ook voelen in de verhoging van de dotatie aan de politiezones.

90% van de uitgaven van politiezones gaat naar personeel. De vele indexsprongen stuwen de dotatie dan ook in de hoogte.

Enquête: veiligheidskosten 2de belangrijkste financiële uitdaging voor de volgende legislatuur

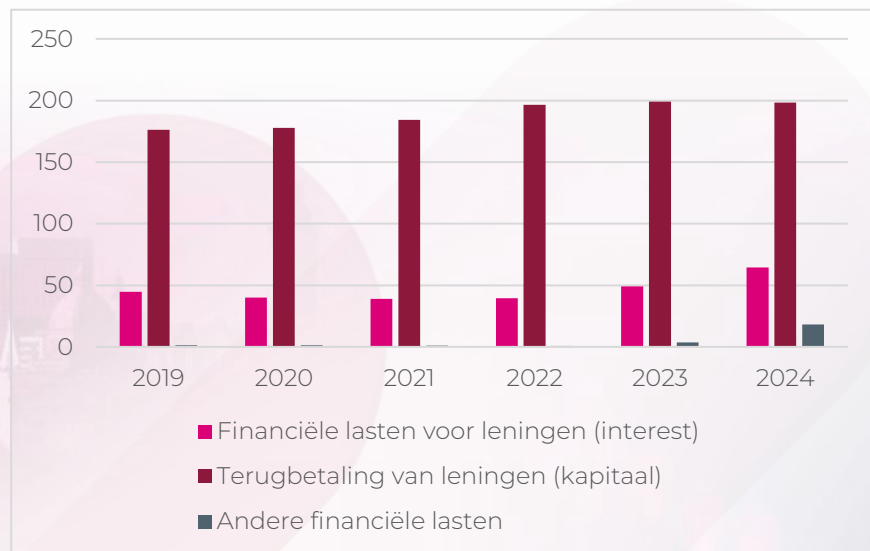

Dotaties aan OCMW en politiezone verschillen naargelang de socioeconomische kenmerken van de gemeente

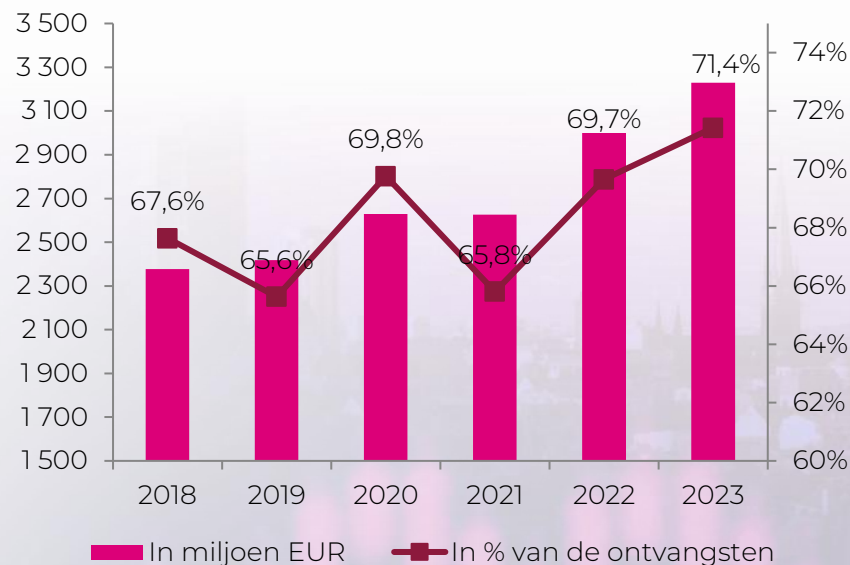

Gestegen rente leidt tot **hogere financiële kosten** maar de schuldgraad blijft onder de 100%

Financiële lasten van de Brusselse gemeenten*

Schuld van de Brusselse lokale besturen*

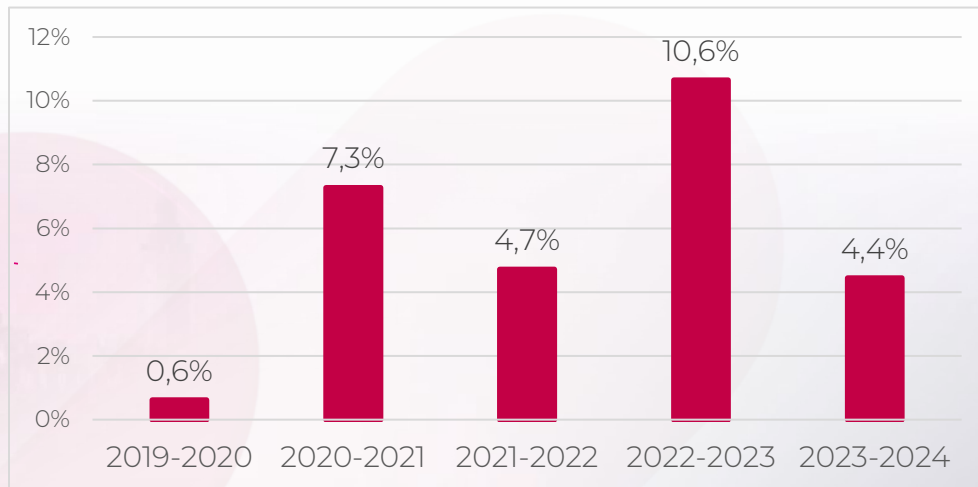

* Bron: INR

Evolutie van de **ontvangsten** (2019-2024)

Fiscale ontvangsten stijgen automatisch door **indexatiemechanismen** (fiscaliteit, fondsen, toelagen). Ze stijgen echter iets minder dan de uitgaven.

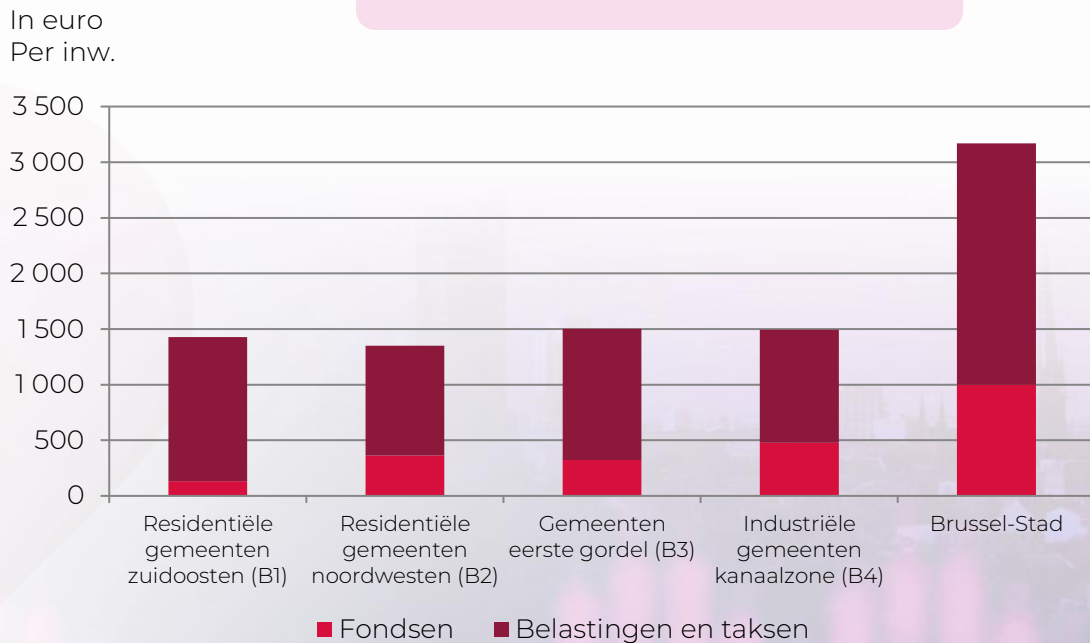
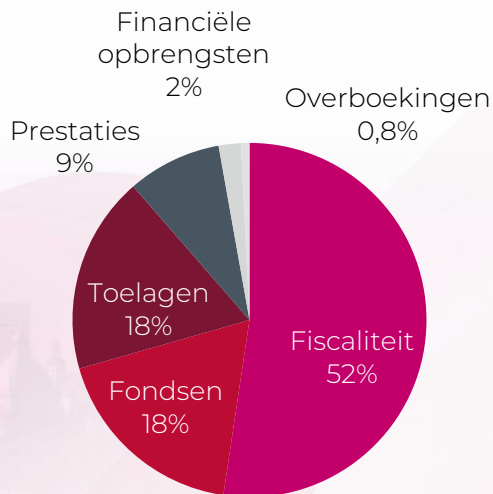
Budget 2024

- 3,1 miljard euro
- 2 538 euro/inw

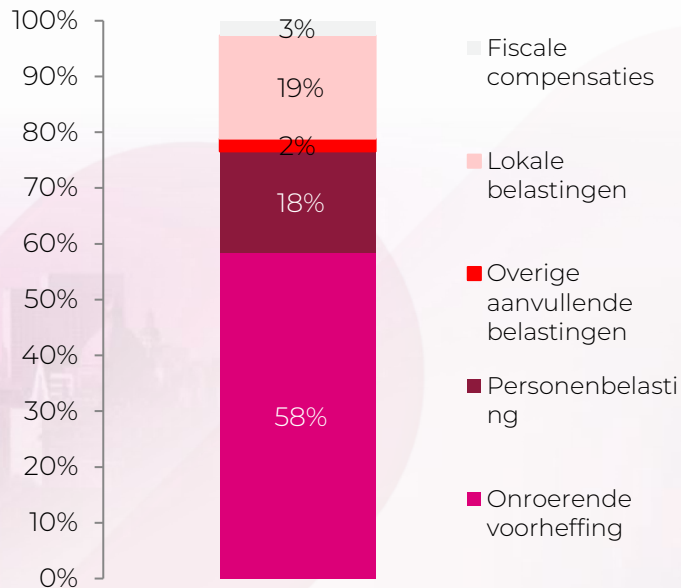
+5,5% gemiddelde stijging per jaar

Fiscaliteit is de belangrijkste bron van inkomsten (52% van de gewone ontvangsten)

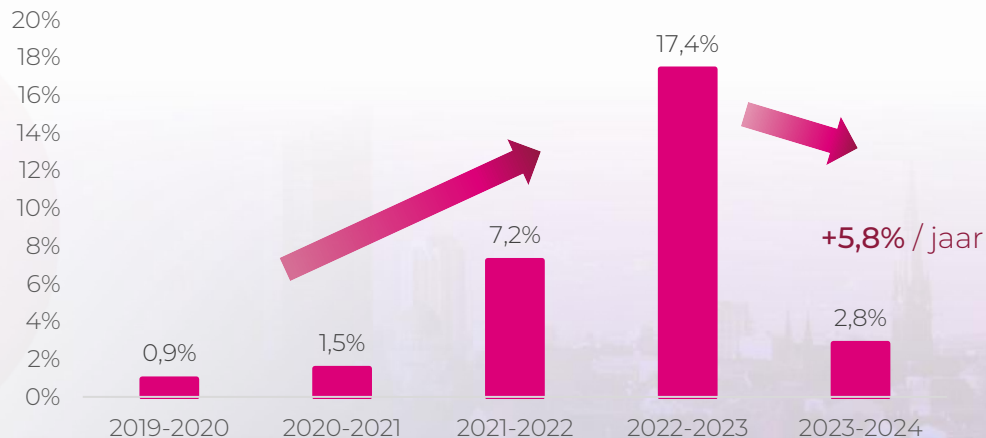
Opdeling volgens type van gemeente

Fiscale ontvangsten fluctueren sterk doorheen de legislatuur

Groeivoet fiscale ontvangsten

Covid Crisis

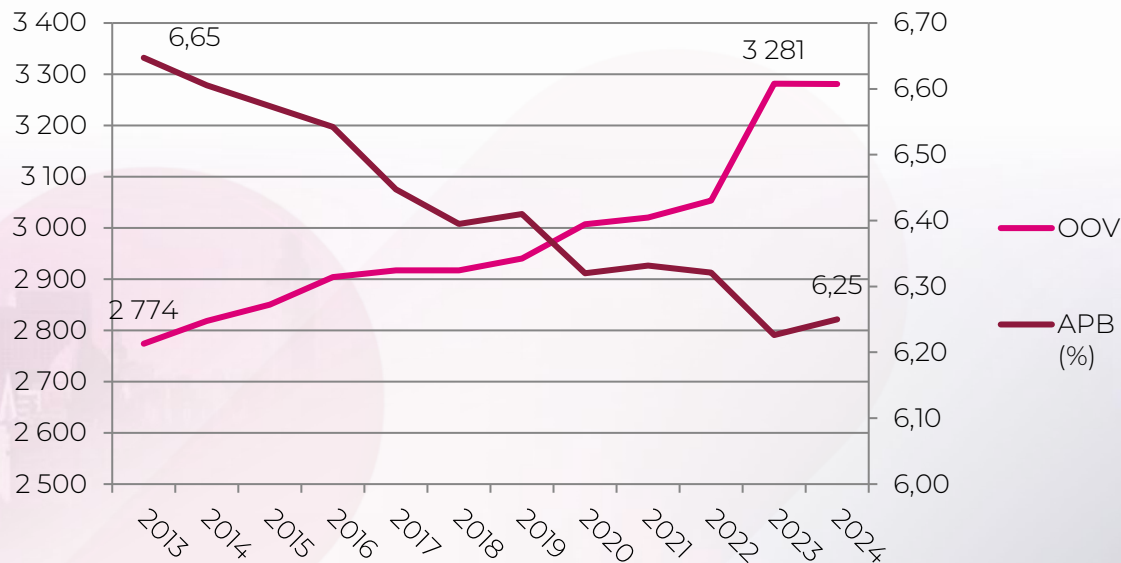
→ Vermindering van lokale belastingen

Inflatie

→ Indexatie belastingbasis + «one shot APB»

Normale situatie

Taxshift zet zich verder: minder inkomsten uit de aanvullende personenbelasting, meer inkomsten uit de opcentiemen op de onroerende voorheffing

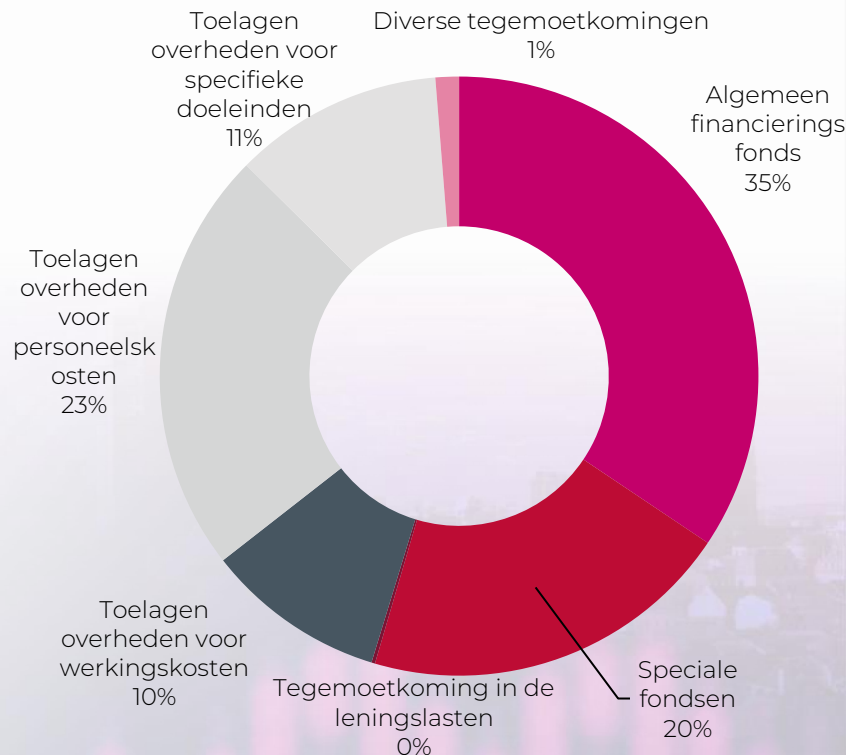
Aantal gemeenten die hun belastingvoeten hebben aangepast (2019-2024)

	+	-
APB	1	12
OOV	17	0
Totaal	18	12

De toename van de **gewestelijke toelagen** eerder gedreven door de toepassing van het sociaal akkoord voor het personeel dan door de uitzonderlijke crisissteun

Ontvangsten uit fondsen en toelagen – Begrotingen 2024 .

	in mio EUR	in EUR/inw.	Evolutie (t.o.v. 2023)	Gemiddelde jaarlijkse evolutie (2019-2024)
Fondsen (algemene en bijzondere)	573,7	462,3	-2,2%	2,5%
Toelagen	567,6	457,3	11,3%	8,2%
Totaal	1.141,3	919,5	4,1%	5,1%

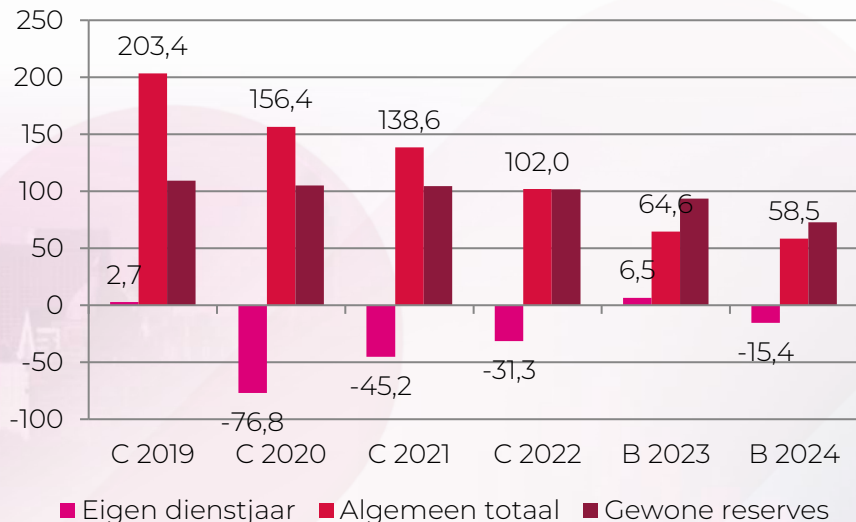

Financieel evenwicht

Verslechtering van de begrotingsaldi en uitholling van de beschikbare reserves

In miljoen euro

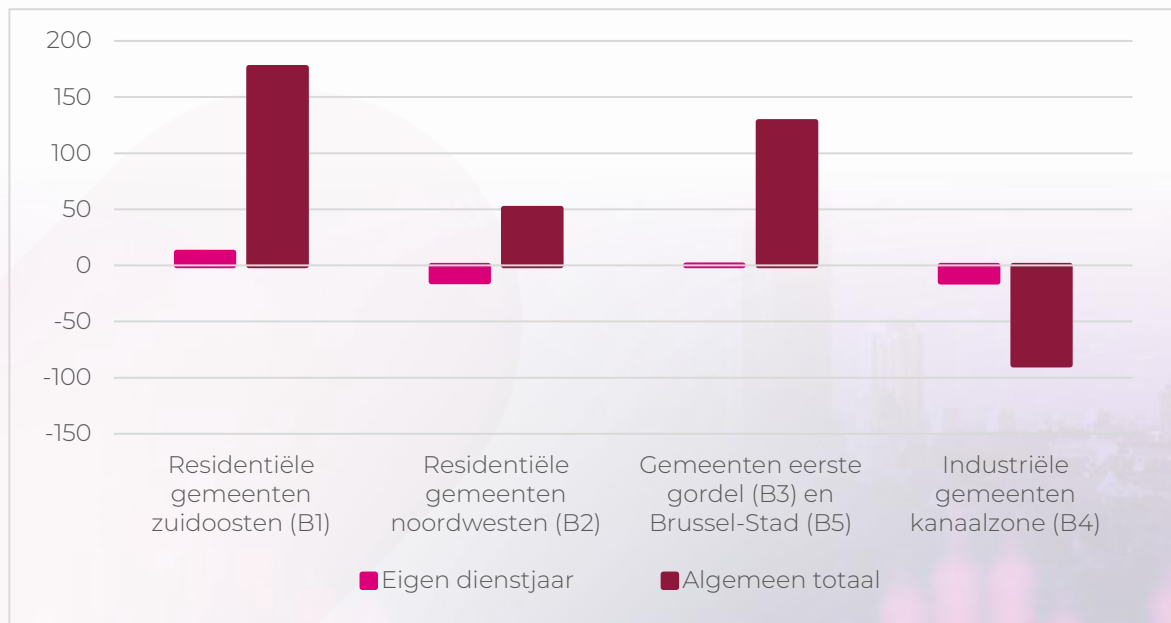
Budget 2024

	In mio EUR	In EUR/inw.	In % gewone ontvangsten
Eigen dienstjaar	-15,4	-12,4	-0,5%
Voorgaande dienstjaren	101,2	81,5	3,2%
Overboekingen	-27,3	-22,0	-0,9%
Algemeen totaal	58,5	47,2	1,9%

10 gemeenten met een tekort op begroting eigen dienstjaar, en 5 op het algemeen totaal
11 staan onder beheersplan

De begrotingstekorten gelden vooral in de industriële gemeenten uit de kanaalzone (cluster B4)

In millions EUR

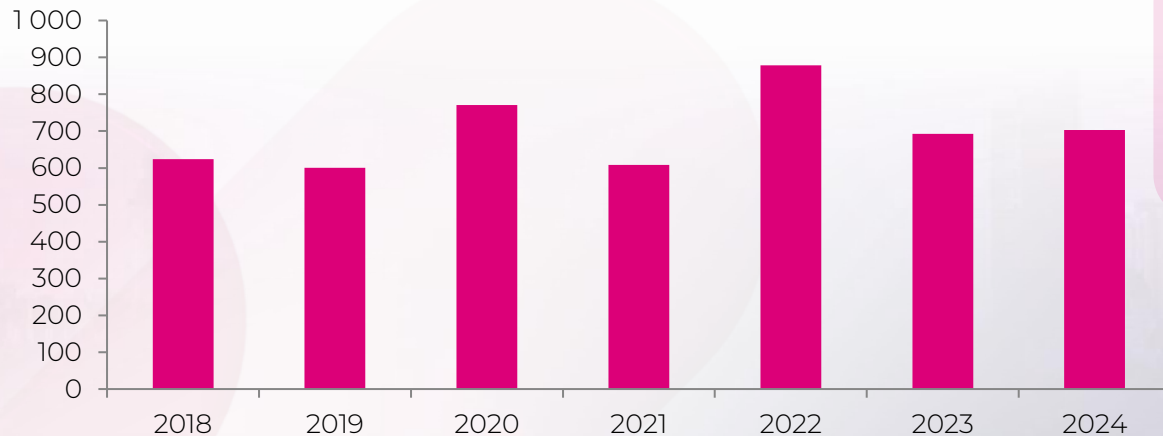

Focus investeringen

Lokale besturen **blijven** stevig **investeren** ondanks de moeilijke context

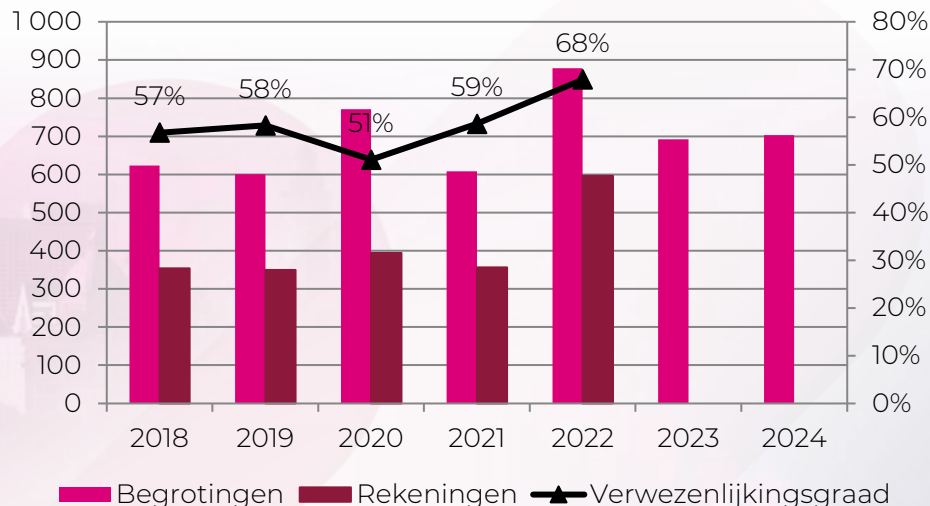
Budget Investeringsprojecten

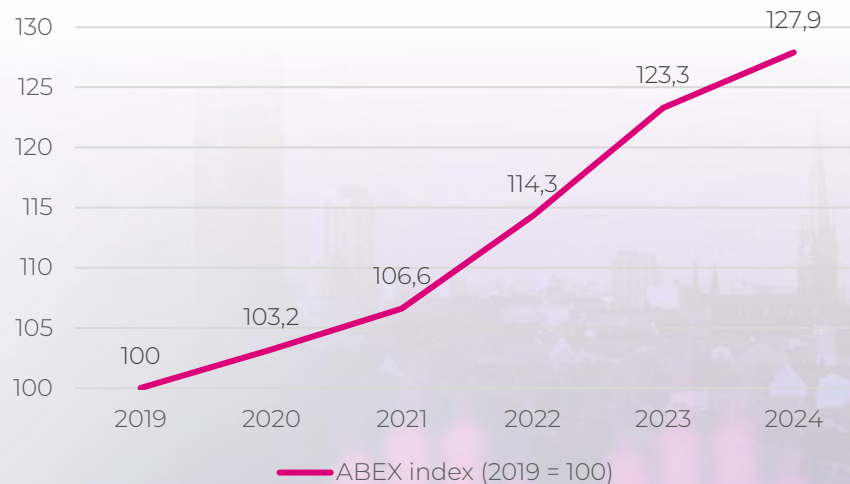
De begrote investeringsprojecten van de 19 gemeenten schommelen tussen de 600 en 700 miljoen euro per jaar

Omvang investeringen te relativeren door 2 elementen

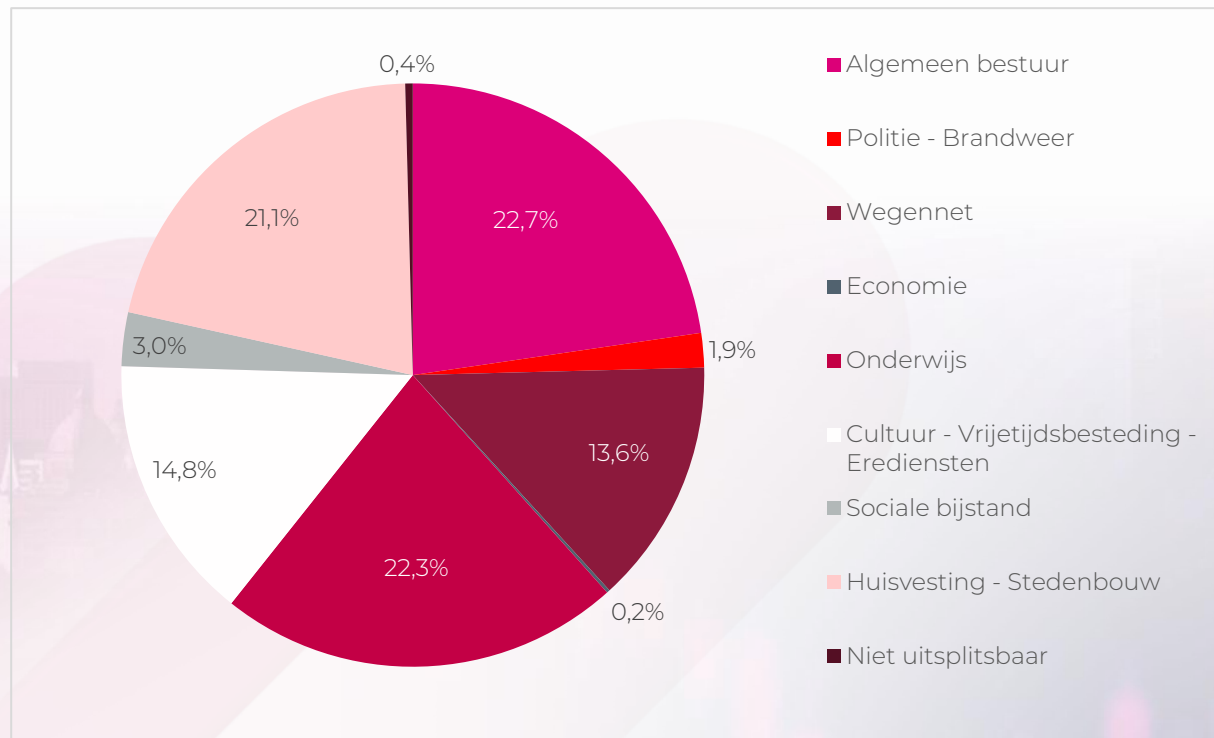
Realisatiegraad
(Budget/Rekening)

Stijging van de bouwkosten

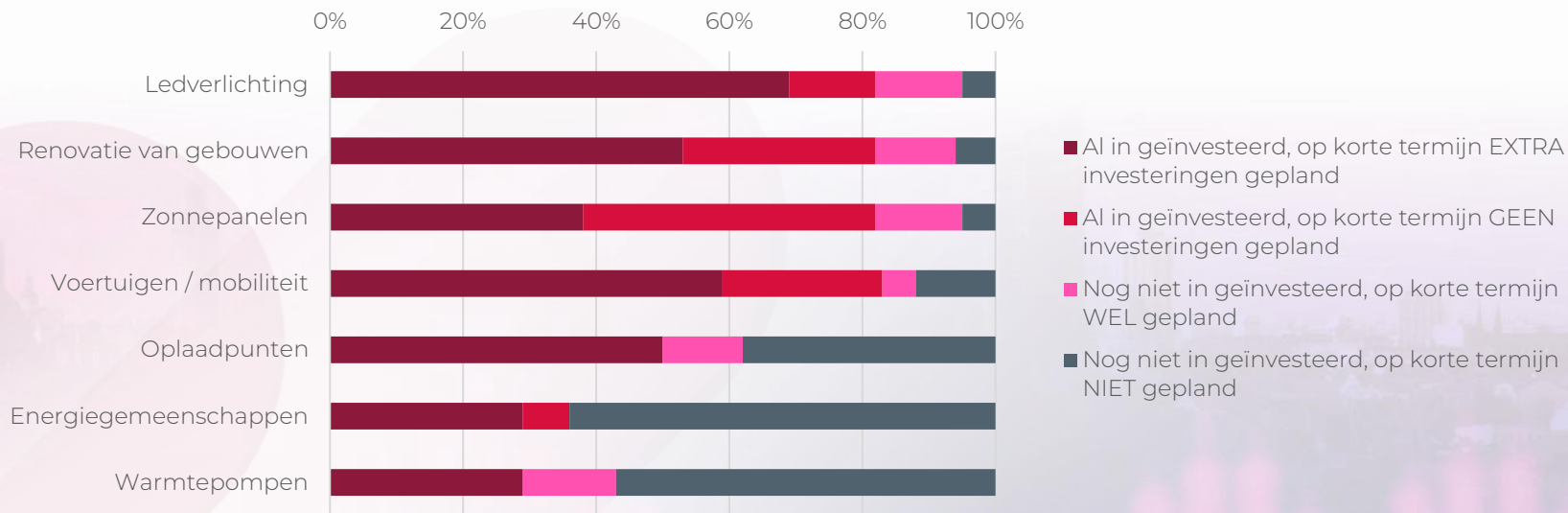

Belangrijkste investeringsposten doorheen de legislatuur:
administratieve gebouwen (22,7%), schoolgebouwen (22,3%),
stadsontwikkeling en huisvesting (21,1%)

Belfius-enquête bij lokale besturen

“ Naar aanleiding van de energiecrisis, welke investeringen plant uw gemeente op het gebied van energie?

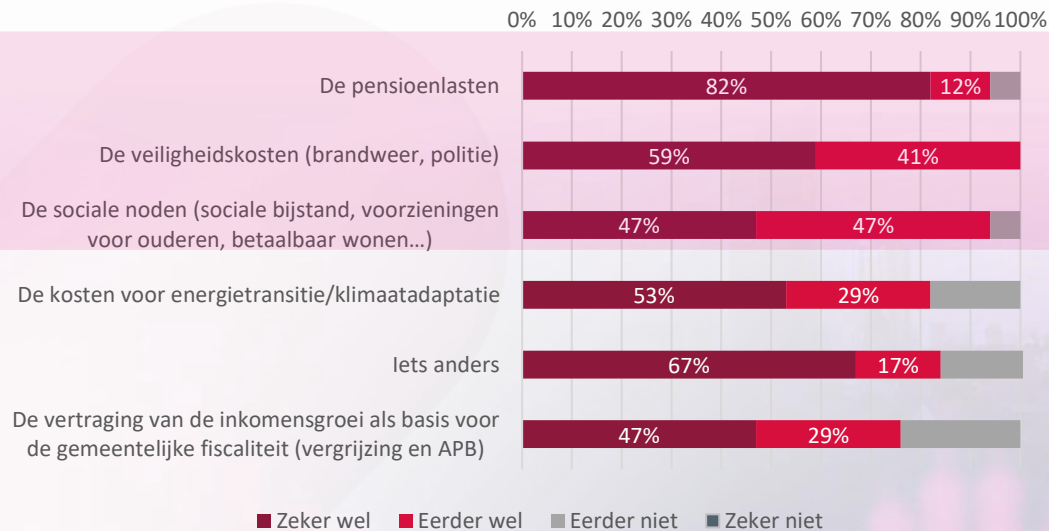
De belangrijkste
uitdagingen en
actiepunten voor de
volgende legislatuur.

**De lokale bestuurders aan het
woord (Enquête)**

Financiële uitdagingen

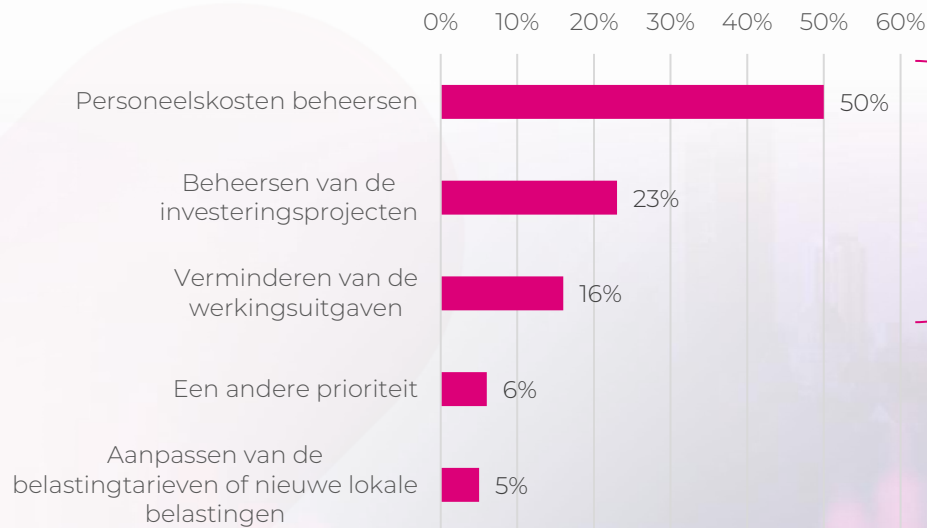
In welke mate zijn onderstaande zaken belangrijke financiële uitdagingen voor de komende jaren? Omgaan met de evolutie van...

Top 3

Belfius-enquête bij lokale besturen

“ Wat zijn voor uw gemeente de budgettaire prioriteiten om het evenwicht te behouden tijdens de komende jaren?

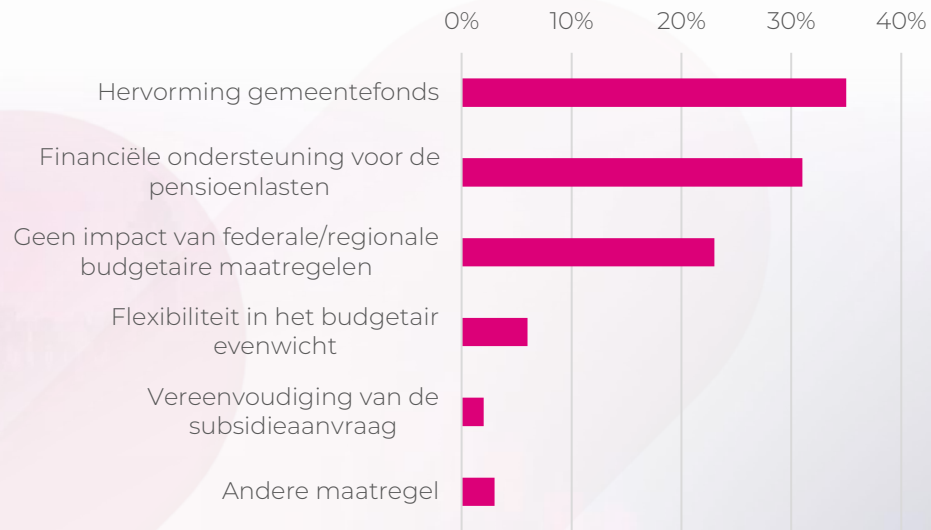

Eerder kosten
beheersen dan lokale
belastingen verhogen

Belfius-enquête bij lokale besturen

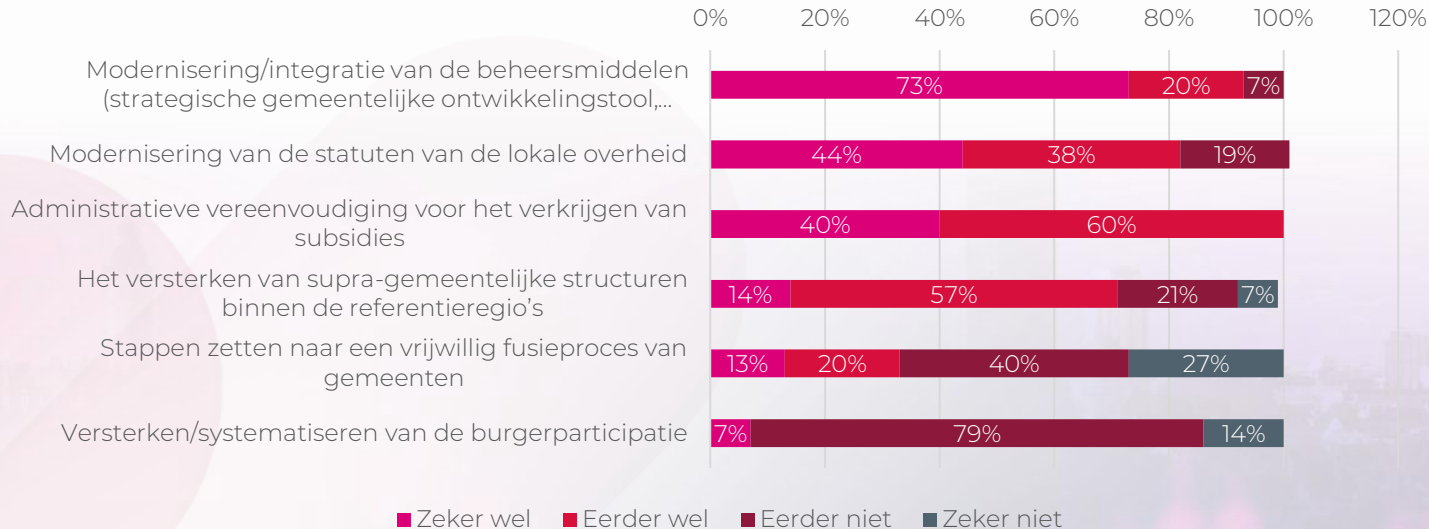
Welke zijn belangrijke maatregelen die de federale of regionale overheid kan nemen op budgetair vlak?

Belfius-enquête bij lokale besturen

In welke mate zijn volgende bestuurlijke tendensen belangrijk om uw beleid op middellange en lange termijn mee vorm te geven?

Bedankt!